

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

Numărit și strălucitate:

Pe an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULŪ L.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefracționale nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

N°. 147.

Luni, Marți 7 (19) Iulie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a început un nou abonament pe triloniul Iulie, August și Septembrie la care invităm pe toți onorații amici și prieteni ai foiei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„șese „ 6 „

„un an 12 „

Pentru România și strălucitate:

pe trei luni 10 franci

„șese „ 20 „

„un an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe cupon numărul fâșiei sub care au primită diarulul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și posta ultimă.

BrașovŪ, 6 Iulie 1887.

Nu trece o zi, fără ca să primim din ținuturile ardelenesci, bănățene și unguresci locuite de Români plângeri, că bieții oameni sunt prizonieri pentru simțimentele lor naționale, că li se amenință scôțele și se punu piedeci instrucțiunii românesce, că se calcă drepturile comunelor, că se comit cele mai mari abuzuri și nedreptăți în contra drepturilor și a libertății individuale, că se despăia prin tot felul de apucături viclene și prin acte de forță brutală țărani nostri de avere lor, aruncați fiind în brațele miseriei și ale desnădăjduirii ș. a. ș. a.

Tôte acestea fapte le înregistrăm zilnic, dăr niciodată nu ni s'a dat ocaziunea sub „gloiosul“ regim de aproape 12 ani al lui Tisza să putem dice: abuzulă cea și cea seu nedreptatea cea și cea comisă în contra Românilor din cutare comună au fost reparate prin intervențiunea guvernului, căruia i-au venit la cunoștință.

Acăsta aparițiune este ne mai pomenită în viața statelor constituționale. În ori și ce țară din Europa, ce stă sub regim constituțional, se ține cont mai mult seu mai puțin de opiniunea publică și decă pressa, fiă de ori ce colóre, denunță abuzuri și fapte de vedită nedreptate și ilegalitate, guvernele respective ordonă a se face anchetă și arată astfel cel puțin bunavoința de a delătura abuzurile și nedreptățile. În foile din România cetim foarte adeseori, că guvernul anchetază diferite casuri, ce se denunță prin pressă și în acăsta privință nu se face deosebire între foile opoziționale și guvernamentale.

Regimul „strălucit“, al lui Tisza nu cunoște acăsta seu în casul cel mai bun elu cunoște când îi vine la socotela numai o opiniune publică, ce se manifestă în colónele foilor maghiare, de foile nemaghiare însă nici că vrea să audă.

Ce se întemplantă acum?

Foile unguresci sunt așa de dușmănoase față cu noi, încât cu intențiune ignoră ori și ce fapt comis de organele publice în potriua Românilor. Fiă vorbă de politică, ori de școlă, ori de biserică, ori de avere și libertatea individuală a Românului, totu ce fac Ungurii dela putere, chiar și nedreptatea cea mai strigătoare la ceru este bine făcută pentru ele. Ura ce domnesce în tabăra scriitorilor maghiari în contra Românilor este așa de mare, încât nici chiar foile opoziționale maghiare, cari se luptă până la cuțite cu guvernamentalii, nu găsesc măcar un singur cuvânt de reprobare, când li se face un rău Românilor.

Rămân așadăr pentru plângerile Românilor de ori ce soiu deschise numai colónele fo-

loru române. Aceste înregistrează abuzurile și nedreptățile, ce devin totu mai dese, dăr nu se găsesce nimeni în sinul guvernului, care să ia notiță despre ele.

Décă le vii creatureloru lui Tisza, cari nu încetă de altă parte a susționa, a insulta și a înegri pe Români, și cari numai atunci scriu despre ei, când au poftă să-i vorbească de rău, decă, dicem, le vii cu câte un fapt de flagrantă nedreptățe și violentare comis în contra Românilor, își răspund, că asemeni abuzuri se întemplantă pretutinden.

Póte să se întemplantă și în alte țări fărădelegi, dăr aceea nu se mai întemplantă nicăiri, ca, decă se aduce în publicitate casul de abuz, organele publice să nu i-a nici o măsură de îndreptare.

Intr'unul din numerii trecuți am vorbit de o barbară încălcare a averii și libertății unui țeran cinstit român de pe Câmpia. Credeți că a luat notiță despre acăsta vr'o foia maghiară? Credeți că guvernul, care se laudă a fi liberal, va face ceva cu scopu de a da satisfacțiune dreptului ofensat?

Așa ceva nu se întemplantă sub regimul „culturei“ maghiare. Dăr se întemplantă că atunci, când bieții oameni loviți în existența lor de forță brutală a celor dela putere își iau bătă în mână, spre a merge să-și caute dreptate, li se punu piedeci în cale și sunt chiar urmăriți pentru acăsta.

Istoria se repetă, și în privința acăsta nu stăm mai bine ađi ca în timpurile cele mai crude. Casul următor ne dă o tristă dovadă, că în adevăr așa este.

În Nr. 132 alu foiei noastre din anul curent am fost adus scirea, că doi țerani români din Lacul negru în Biharia, au mers pe jos la Viena spre a se plânge la monarchul nostru în contra comasării nedrepte și nejustificate, ce voiesce să-o facă marele proprietaru unguru de acolo, contele Zichy.

Acestu conte ungurescu voiesce să obțină întregu teritoriul cu satu cu totu, *er locuitoriloru le cedăză pădurile sale, unde voru avé să se mute în decursu de doi ani.* Va să dică înainte de a se muta sermanii locuitoru români aru fi siliți să stêrpescă pădurea ca să-și câștigue locuri pentru a se puté nutri.

Ni se comunică acum, că bieții țerani cari s'au dus la Viena, după ce au pribegit pe acolo câtva timp, fără a fi putut obține audiință, deorece Maiestatea Sa nu se afla în Viena, **au fost arestați din partea poliției vieneze la ordinul organelor politice maghiare**, fiind desemnați ca nisce *omeni periculoși și agitatori.*

Ce s'a mai întemplantă cu ei după arestare nu se scie.

Audiți acolo, doi țerani, cari mergu la capul statului să-și caute dreptate, sunt declarați de regimul „constituțional“ și „liberal“ ungurescu din anul Domnului o miă opt sute optzeci și șapte ca omeni periculoși și agitatori!

Se mai pomenesce unu lucru ca acesta în vr'o țară din lume? Nici la semințiile selbatice credem, că așa ceva nu se póte petrece.

Dăr față cu Românii se vede că „liberalul“ regim al lui Tisza e de părere, că tôte i sunt permise. Și acăsta negreșit vine de acolo, că scie că încâtu ne privesce pe noi nimeni nulă mai controlăză.

Cine a dus pe țerani români din Bihoru la Impăratul? Negreșit că numai desperațiunea, eșită din convingerea, că la guvern și la omenii lui nu mai află dreptate, căci de sigur că acăsta sunt cu trup și suflet pe partea contelui ungurescu.

Și pentru acăsta sunt urmăriți sermanii omeni, când într'unu stat constituțional fi-

cărui cetățenu ar trebui să-i fiă permis de a se adresa cu plângerile sale la capul statului.

Ce să mai dicem față cu acăsta leală purtare „constituțională“ a regimului ungurescu?

Vom dice, că nu atât nedreptățile ce se comit în contra poporului român, câtu mai multu faptul, că aceste nedreptăți fiind date pe față, nu se pedepsesc, este semnul cel mai învederat alu decadenței, în care se află acăstu regim.

Și cei ce-și bat jocu de drepturi și de dreptate n'au avut încă niciodată unu bun sfârșit!

Prințul de Coburg și deputațiunea bulgară.

După cum ni se telegrafiasc din Durnkrut, deputațiunea bulgară a sosit în castelul Ebenthal la 16 Iulie; ea a fost întâmpinată de cătră secretarul principelui care a condus-o la castel. Primirea s'a făcut în sala de marmură. D. Tonceff, președintele msrei Sobranii, a remis principelui actul alegerii sale la tronul Bulgariei, pronunțându o alocuțiune călduroasă în limba bulgară și în limba francesă, la care principele a răspuns următoarele:

„Domnule președinte, domnilor! „Primescu cu recunoștință actul ce mi-lu remiteți: rămăiu fidel făgăduințelor mele precum și resoluțiunei ce am comunicat, chiar dela prima zi, națiunii ce m'a chemat. Décă ar fi cu puțință să urmez impulsionei inimei mele, aș alerga fără întârziere în mijlocul vostru spre a mă pune în fruntea națiunei bulgare; însă unu principe ales de Bulgaria trebuie să respecteze tratatele esistente, și acăstu respectu va face puterea guvernului seu și va asigura mărirea și prosperitatea națiunei bulgare. Speru că vom reuși a justifica încrederea ce ni-o arată sublima Pórtă și a redobândi, cu timpul, simpatiele Rusiei căreia Bulgaria datoresce emanciparea ei politică, decă țera îi datoresce o mare recunoștință. Sper că vom ajunge în fine a obține adesiunea tuturor puterilor. Binevoiti d-lor a conta pe devotamentul meu de care speru a vă putea da probe când va sosi momentul oportunu. Curagiu, prudență, unire patriotică. Dumnezeu binecuvinteze sentimentele patriotice. Dumnezeu să binecuvinteze Bulgaria și să-i facă unu viitor strălucit.“

Principele a rostit acăstu discurs în limba francesă și l'a cetit în urmă în limba bulgară.

După ce principele de Coburg a rostit discursul seu, d. Tonceff a rostit în numele guvernului o alocuțiune ce a terminat-o în limba francesă, la care principele a răspuns: „Dați-mi voe să vă strângu mâna și să vă presintu mamei mele.“ Presentarea principesei Clementina a avut loc individualu.

Sera la banchetu, principele de Coburg a ridicat unu toast căruia i-a răspuns d. Tonceff. După banchetu, principele s'a întreținut îndelungu cu membrii deputațiunei cari îl încungiuau, insistându mai cu sémă asupra *meritelor Rusiei în Bulgaria.*

După cum comunică o telegramă din Viena, deputațiunea bulgară a avut o mare decepțiune în urma întrevederii sale cu principele de Coburg. Deputațiunea a și pornit înderétu la Sofia.

Francia și Germania.

„Pol. Corr.“ e informată din Berlinu, că *dispozițiunea în Germania a devenit cu hotărre dușmăna față cu Franța.* Amăriciunea în contra Francesilor crește și orice represalii s'ar lua în Germania contra lor, au primi de sigur aprobarea generală. Totu se speră încă, că Germania nu va fi constrinsă să răspundă la provocările francesc cu primirea luptei ce i se oferă. Dăr decă cestiunea menținerii păcii ar veni în conflictu cu cestiunea menținerii demnității Germaniei, atunci nu se va mai ține sémă de nici o altă considerațiune, afară de acăsta din urmă.

„France“ din Parisu a publicat în zilele acăstea o scisóre a generalului francesu Mesny, care conține *ofense contra Germaniei.* Generalul a călătorit prin

Lotaringia și fructul acestei călătorii a fost aceea seri sôre. Organul guvernului alsăto-lotaringian vorbindu despre scrisore, accentuează îndelunga răbdare a autorităților germane, care lasă pe astfel de personalități să cutiere liberu teritoriul germanu. In viitoru însă guvernul provinciei imperiale va observa o panică stricteță când e vorba de a le permite să stăruescă francesi in provincia.

De altmintearea ura între cele două popore a ajuns până la estremu. Următoarele casuri, dintre cele multe, ne dau o viuă ilustrațiune despre gradul de ură și persecuțiune ce domnesce între cele două popore.

Intr'unu orașel s'ă făcuse unu botez. Nașa scăpase in uliță nisce bombone. Polițaiul german culesse câteva de colore albă, roșie, albastră (erau și de alte color), le puse una lângă alta, conchise de aici că nașul și cu nașa voiseră să demonstreze in contra Germaniei, dresă unu procesu verbalu și-i dădu in judecată.

Intr'o cafea din Strassburg doi alsacienii steteau la o masă și vorbeau franțuzesce. Unu oficeru superioru germanu se apropie de ei și-i provocă să nu mai vorbescă franțuzesce căci se găsescu pe teritoru germanu și trebuie să vorbescă nemțesce.

Unu Germanu din Candry, in Franța de Nordu, a scris Cassei sale comerciale, că elu e silitu să părăsescă Candry, pentru că mulțimea amenință viétă lui și și a celorlalți Germani. Mai multu din ei d'abia ar fi scăpatu de mörte. Iritațiunea a fostu provocată de o serbare de gimnastică și de o conferință a ligei patriotice. Primarul a sfătuitu pe Germani să plece din oraș.

Când încordarea e atâtu de mare și amăriciunea o mai măresce și limbajulu diareloru, mai alesu alți celor germane, care devine pe di ce merge totu mai aspru, mai pöte fi siguru cineva, că diua de mâne nu va face să bubue tunulu?

SCRILE DILEI.

Maiestatea Sa monarhulu va pleca la 31 Augustu la manevre, și anume: întâiu se va duce la Olmütz, și de acolo la Neutra. *Oficerii străini*, precum se presupune, voru asista numai la marile manevre finale dela Deva. Prințulu de romană va asista abia la manevrele de infanteria dela Deva, pe când Maiestatea Sa și Archiducele Albrecht voru fi de față la manevrele de cavaleria ce prămergu.

—x—

Cu privire la raportulu apărutu in Nr. 128 alu fôiei nostre despre alegerea de deputatu din Turda ni se trimite din partea d-lui subnotaru *Iönü Cădariu din Sindu* o rectificare, in care se diice, că nu suntu adevărate cele diise cu privire la persôna d-lui preotü din Copandü, Ioanü Pătăceanu, că adevăratu acesta ar fi mersu să corteșescă in favôrea candidatulu ungaru pe alegătorii din Ceanulu deșertü. D-lü Cădariu spune din contra, că ai d-lui preotü din Copandü, împreună cu alți vecini ai săi, a lucratu din tôte puterile pentru observarea pasivității. Numai din întâmplare — diice d-lü Cădariu — s'a întâmplatü totuși, că din comuna d-sale au luatü parte alegătorii romani la alegere, deörece in presera alegerii aceștia au fostu duși la alegere in absența de acasă a d-lui preotü. Mai asigură d-lü subnotaru, că părintele Pătăceanu nu a votatü deși a fostu in Turda pe timpulü acela. — Decă cum spune d. subnotaru Cădariu stă lucrulu și nu cum ni s'a raportatü de correspondentulu nostru, in care avemü tötă increderea, cum se face că d. preotü Pătăceanu n'a avutü curagiulu să

se rectifice însuși? Totu trebuie că nu e lucru curatü la mijlocü.

—x—

De asemenea ne trimite d-lü invetătoru din Sănpetru de lângă Hațegü, *Gheorgiu B. Reitescu*, o rectificare cu privire la raportulu publicatü in Nr. 129 alu „Gaz. Trans.“ despre decursulu alegerii de deputatu din Hațegü. La această alegere — diice d. Reitescu — d-sa nu a luatü parte, ci numai din întâmplare fusese in diua alegerii in Hațegü, cu scopulu de a consulta pe d-lü protopöcu in privința statoriei diiei de esamenü. D-sa se provocă și la martorii și cu devenitü mandria ne spune, că cu marü miserii și neajunsurii are a lupta, d'er cu tôte aceste scöla s'a este la înălțimea chemării sale și elu își cunöscö datoria sa de invetătoru romanu. — Ne bucurămü de rectificarea d-lui Reitescu, deși in corespondentulu nostru avemü tötă increderea, d'er cum D-öeu tocmai diua de alegere și-a ales'o să mergă in Hațegü? Sperămü că atâtatü întâmplări de acestea se voru evita.

—x—

Din Zengg se telegrafiază: Politia a arestatü pe procuristulu firmei Cikota, unu Dalmatinu cu numele Carol Didolici, care e bănuitu că a trimisü din Fiume scrisori amenințătore la 40 de persône de aci, canonicii, funcționarii, ömenii de afaceri, pensionistii și a., cari la ultima alegere au votatü pentru ministrulu Bedekovich. Cercularulu conține ca frontispiciu unu capü de mortü, apoi inscripțiunea: „Listă de numele alegătorilor infecti.“ Urmězä apoi in ordine alfabetică numele alegătorilor cari au votatü pentru Bedekovich.

—x—

„Gazeta oficială“ din Viena publică o ordonanță a ministrulu de finace permițendü, de acordü cu guvernulu ungurescu, exportarea absolută a *cailorü* prin punctele: Oderberg, Osiviecin, Szakowa, Podwoleczyska, Itcani, Šemlinü, Orșova, Brașovü și, cu örecari restricțiuni, prin alte puncte dela graniță.

—x—

Ni se scrie din Chiusa, cu data 16 Iulie c.: „In comuna Chiusa, comitatulu Solnocü-Dobëca, cerculu Beccianului, in 12 Iuliu a. c. la 3 öre p. m. a izbucnitü unu focü grösnicü care, ajutatü de vëntu, abia intr'o öra și câteva minute a mistuitü 10 case, 12 șiuri și grașduri și totü ce s'a aflatü pe lângă ele. Ömenii erau la câmpü, casele singure și incuiate, multü dintre nefericiți au rămasü chiar cu nemica. Paguba se calculeză la 4145 fl. v. a. Asiguratü n'a fostü nici unulu. — Unü chiusanü.“

—x—

Comisiunea administrativă a comitatulu Hont, serie „P. Naplo“, a suspendatü din postü pe *fisolgäbiröulu* Bertold Nigrovici, care fusese pusü in stare de acușățiune de cătră curiă și condamnatü de tribunalulu din Ipölysay pentru diferite abuserii electorale.

—x—

Negocierile între guvernulu romanu și cassa Fränsinetü din Marsilia pentru înființarea unei companii române de navigațiune pe Dunäre, se urmărescu cu multü sorți d'a se ajunge la o invoieală. Cu aceste negocieri se ocupă cu deosebire d. Aurelianü.

—x—

Casulu de coleră ce s'a ivitü in *Racz Almas* s'a constatatü de Dr. Karolyi, care a făcutü autopsia cadavrulu țöranulu George Sudar, ca avendü tôte simptomele colerei asiaticë. Casulu acesta e singuraticü.

—x—

Relativü la defraudarea dela oficiulu orfanulu din Raab se comunică, că până acum s'a constatatü lipsa

a 8 mii fl. Fișpanulu a suspendatü din posturi pe primarulü și președintele oficiulu orfanulu Franz Lacza, pe protofiscalulu orășenescu Dr. Avexiu B-lecz y. pe vicefiscalulu Eugen Kiss, pe consilierii magistratulu Ladislau Kozits și Franz Czaj, și in contra lorü a pornitü cercetare disciplinară, öer pe averea lorü mișcătore și nemışcătore s'a ordonatü secestru până la suma de 60 mii florini.

—x—

In nöptea de 15 Iulie unu nou incendiu a izbucnitü in *Botoșani*, care a prefăcutü in cenușe 15 case.

—x—

In posesiunea unei persône din Sinaia se află o cupă de argintü găsitü in Transilvania, pe care se află g avatü cu litere chirilice numele *Alexandru Moruzzi*, precum și portretulu său.

—x—

O telegramă din Essen, dela 15 Iulie anunță, că marile inventatorü și fabricantü de tunuri, cari pöră numele său, *Krupp, a muritü*.

—x—

Reuniunea femeilorü slovace „Jivena“ va întocmi in Turoț St.-Marton o esopițiune de industria textilă și cusăturü. Se vede că nu i-a datü guvernulu ungurescu mâna să o interdică.

Mocsary și naționalitățile.

De curendü a fostü visitatü Mocsary in Andoruk, comitatulu Borsad, unde locuesce, de cătră redactorulu fôiei „Borsad Miskolczi Közlöny“, care a publicatü între altele următoarele amărunte despre întrevöbirea ce au avut'o:

Mocsary atribuie căderea sa la alegerea din Neoplanta împrejurării, că alegătorii invoiti cu tendințele politice ale lui Polit n'au votatü pentru densusü, fiindü că Polit și soții săi au declaratü, că programulu lui Mocsary nu consună cu programulu lorü. De altmintearea prin rezultatulu alegerii din Neoplanta, Mocsary nu e sdruncinatü in vederile sale de până acum. Chiar și până acum nu l'a condusü vre-o deosebită inclinare cătră naționalități ori vre-unu umanismü bolnavicosü, ci simplu interesulu statulu. E förte îngrijatü de sörtea națiunei maghiare și a statulu. Nu se pöte aștepta consolid rea statulu ungarü, cândü o jumătate a populațiunei stă pe piciorü de rășboiu față cu cealaltă. Politica austriacă e förte bine invoită cu aceea, că naționalitățile se ațită totü mereu prin continuele încercări de maghiarizare, căci ea va băga in buzunarü fructele acestei activității. Potü fi consideratü naționalistii ca ömenii buni ori rüi, această vedere însă nu e ertatü să influințeze politica ce e a se urma față cu ei. Trebuie să trăimü cu ei, ori-ce felü de ömenii arü fi, in această privință însă singurulü mijlocü bunü constă ințracăea, ca să se evite totü ce dă întemeiatü pricină la gravamine. Necontestabilü e, că totdeuna vorü fi nemulțamiti și agitatori, d'er exclusivü cu privire la aceștia ar trebui să se valideze privirea, că naționalitățile nu le pöți mulțami.

Totdeuna se diice: poporulü e bunü, numai agitatorii suntü rüi individi. D'er nu trebuie să se trecă cu vederea, că marea massă a naționalităților se află cu totulü in mâinile agitatorilorü, și adevăratu numai de aceea, fiindü că ei se potü provoca continuu la gravamine, la încălcări. Decă straturile de josü ale naționalităților, care formeză marea massă a acelorä, arü avé consciința, că nu suntü încălcäți, că nu-i amenință nici unü pericolü mai apropiatü ori mai îndepärtatü, atuncü îndadarü arü vorbi agitatorii. Decă legea de naționalitate din 1868

FOILETONU.

(5)

Misterele Venetiei.

de Edouard Didier, traducere de Ioanü S. Spertali.

II.

Nicolöții și Castellanii.

Intre Canalulu Mare și Giudecea era p'atuncü, și se pöte vedé și ađi aproape in aceeași stare in care era pe la jumătatea secolulu 15, o piață nu tocmai mare unde se făceau in fiecare anü totü la aceeași epocă petreceri publice ciudate.

Piața era străbătută de unulu din canalurile cari suntü și ađi in Venetia unu felü de artere ce ducü sângele dela margini spre inima mării cetăți. Apele acestea sunü, vorbindü adevărü, singurele căi de comunicare in Venetia, de vreme ce nu se pöte ține sémă de uliciörele întitulate cu numele de strade. Ș'apoi trebuie să mai spunemü că p'atuncü pe uliciörele acestea mai că nu se putea umbla.

Piața de care vorbimü se chema piața Nicolöților și a Castellanilor, in önoarea petrecerilorü și a luptelorü ce se făceau acolo in fiecare anü in sêra diiei când dogele se cununa cu Adriatică.

D'er ce erau Nicolöții și Castellanii? Nisce tineri aleși dintre cei mai voinici gondolieri dela Rialto și pescari chioțioți; cățiva *facchini* din portü, d'er puținü, erau câteodată admisi la luptă.

Se lupta pe unu podü fără parmaclicu, după cum erau mai tôte podurile in Venetia pe atuncü. Podulu acesta, aruncatü peste canalulu care împărțea orașulu in

douë părți apröpe egale, era tocmai in centru. In amendouë colțurile opuse ale ghizdulu erau săpate douë tipare mari de piciorü de omü.

Vomü vedé mai târziu la ce slujeau acele tipare, cari esistă și ađi.

Amendouë cetele protivnice, compuse fiecare din câte 12 tineri, erau aședate, in apropiare, de o parte și de alta a podulu. Fiecare ceta era îmbrăcată uniformü in costume cu fețe bătiöse, verți pentru Nicolöții, roșii pentru Castellanii. In fruntea fiecărei cete steteau câte 2 judecătorii ai luptei.

Piața se lupea numai decätü de poporenü, fiecare luändu-și locü după fantasia sa ori mai bine după simpatia sa și arborändü chiar colorile luptătorilorü după cum se face ađi la *boat race* (regate, întrecere pe apă) din Oxford și din Cambridge. Ferestrele caselorü vecine erau încărcate de privitori; pretutindenü, și pe invelitorii chiarü se vedeau numai capete.

Leodată unulu dintre judecătorii luptei ridică mâna și făcü semnü că voia să vorbescă. Se făcü o tăcere relativă, adevăratu in loculu strigătelorü vesele urmä unü sbirnitü surdü care semëna cu alü unui roi de albine. Judecătorulu vorbi astfelü:

— Tineri, aveți să vă luptați; fiți leali! O să se tragă la sorți numele celorü dintăiu doi luptători. Acela din doi, Nicolötü seu Castellan, care va fi biruitoru, va trebui să rămänă pe podü s'ăștepte asaltulu celui d'alü doilea, pe urmä p'alü unu alü treilea luptătorü din partidulu opusü, până când va fi însuși biruitü.

Tineri, acela dintre voi care va birui pe totü pe rëndü, va rămäné singurü stăpänü pe podü, după ce

partidulu protivnicü va fi cu desevirșire sleitü. Aide, Castellanü, încercați să rășbunați ințringerea vöștră din anulü trecutü, voinici Nicolöți, fiți victoriosi ca și in rëndulu trecutü.

Discursulu acesta micü, care, trebuie s'o mărturisimü, nu strălucua prin elocvență, fü primitü, decă nu cu huiduieli, celü puținü cu strigăte nerăbdătore.

— Lupta! lupta! striga fiecare.

— Să vă vedü Nicolöților!

— Să vă vedü Castellanilorü!

Numele Nicolöților și alü Castellanilorü furä puse in douë pälării deosebite, pe urmä din fiecare se trase câte unulu.

— Pietro din partea Nicolöților și Zaharia din partea Castellanilorü! diise judecătorulu luptei.

Tinerii cu numele acesta eșirä din grupulu din care făceau parte și suiră cele patru trepte cari duceau la colaculu podulu. Acolo fiă-care își puse piciorulu intr'unulu din tiparele de care am vorbitü, intinđendü piciorulu dreptü deșu ca să întelnescă in mijloculu ghizdulu piciorulu dreptü alü adversarulu. Astfelü puși cei doi luptători tăiau podulu in diagonală.

— Incepeți! diise judecătorulu luptei

Amendoi voinicii intinseră brațele pentru ca să s'apuce. Lupta sta in aceea, că unulu dintre luptători trebuia s'arunce pe protivniculu său in canalü fără ca elü să se cîntescă din locü; se întempla cu amendoi cădeau de odată și atuncü bunii Venetiani nu mai puteau de bucuria. Așa se și întempla cu cei doi dintăiu luptători.

Se traseră la sorți alte douë nume și lupta începü

s'ar fi ținut acurat în litera și spiritul ei, li s'ar fi smuls agitatorilor cele mai periculoase arme. De altminterlea nici agitatorii nu țin la programele lor până la cea din urmă iotă; se poate vorbi cu ei. Asta-i o împrejurare importantă, căreia opinia publică nu-i dă atențiunea rezervată. Dacă aș fi fost ales de deputat în Neoplanta, dize Mocsary, acesta nu m'ar fi impus față cu naționalitățile nici o nouă îndatorire, care ar fi venit în colisiune cu simțimintele mele patriotice. Prin vorbirile și scrierile mele am făcut serviciu naționalităților, de aceea ele au votat pentru mine și cu acesta eram achitați unii față cu alții.

Mocsary declară în fine, că cestiunea naționalităților e o rană deschisă pe corpul națiunii, care cu mijloace paliative nu se poate vindeca. Trebuie a se îngriji de o temeinică vindecare, altfel ar pute deveni periculoasă pentru viața statului. Această afacere e, pe lângă cestiunea de drept public, cea mai importantă și va fi pétra de ncercare a destoiniciei politice a națiunii maghiare, că ore afla-va *modus vivendi* cel corect față cu naționalitățile.

Sciri militare.

România. — Regele a aprobat planul alcătuit de marele stat major al armatei pentru manevrele de estimp. Se știe deja că cu ocaziunea acestor manevre care se vor face către sfârșitul lui August, se va face și o încercare de mobilizare a unui corp de armată. Regele a și scălit decretul pentru chemarea sub drapel a rezervelor acelu corp.

Dare de sémă,

despre activitatea societății de lectură „Andrei Șaguna” a elevilor dela institutul Andreian în cursul anului școlar 1886/7.

A. În general. Sub conducerea d-lui director seminarial Ioan Hannia societatea amintită s'a constituit în ședința din 21 Septembrie 1886 în modul următor: Președinte: D-lu Dem. Comșa, profesor seminarial, vice-președinte: Em. Popescu, cl. an III; redactor: A. Trif, cl. an III (înlocuit mai târziu prin Al. Rușdea cl. an III); notar pentru corespondență: V. Pop, cl. an III; notar pentru ședințe: I. Teculescu, cl. an II; bibliotecar: A. Oprea, cl. an II; vice-bibliotecar: I. Nicără, ped. an. I; membrii în comitet: Ios. Blaga și St. Rus, cl. an III; I. Breju și D. Câmpănu, cl. an II; N. Cărpinișan și G. Enescu, cl. an. I; Rom. Jurca ped. an. III și G. Daniil, ped. an. II.

Societatea a ținut în cursul anului școl. 26 ședințe, și anume 23 ordinare, ér 3 extraordinare.

Afară de acestea societatea a mai ținut o ședință publică festivă în memoria Marelui Andrei, în presera zilei Sf. Andrei, cu care ocaziune a rezultat un venit curat de 97 fl. 36 cr. în favorul fondului societății.

Numărul membrilor societății la finea anului școl. a fost 99, între cari 97 ordinari și 2 ajutători, anume 72 din cursurile clericale, er restul de 25 din cursurile pedagogice.

B. În special. Activitatea societății a fost de două categorii: *literară și administrativă.*

a) În discuțiune s'au luat 23 lucrări, parte științifice și literare, parte poetice. Din acestea s'au indus în foia societății „Musa” 20 piese.

Elaboratele din prosă aparțin parte teologiei și literaturii, parte istoriei și științelor naturale; poeziile au fost lucrări originale, afară de o colecțiune de poezii populare și o traducere din limba franceză.

În decursul anului s'au declarat în ședințele societății 16 poezii dela diferiți autori. În total s'au admis pentru foia „Musa” 22 piese, cu 8 mai mult ca în anul școl. precedent, — semn învederat, că activitatea literară a societății a mers progresând. În

erși și se urmă cu sorți variabili aprôpe o jumătate de oră, însă fără incidente însemnate. Și Nicoloi și Castellani s'arăt au aprôpe d'aceeași putere și nici unul din ei nu ajunsese încă să pasioneze pe public.

Nu mai rămăseseră decât 4 Castellani în potruva a 6 Nicoloi, când judecătorul luptei strigă:

— Giacomo pentru Castellani!

Un flăcău frumos ca de 25 de ani, purtând colorile stacojii ale Castellanilor, eși din rânduri și se sui pe pod, unde mina lui bună provocă un murmur de aprobare. Era un gondolier dela Rialto forte vestit pentru puterea lui, și toți partizanii lui îl încurajau cu vorbe:

— Nu te lăsa, Giacomo, fi tare!

În vremea asta judecătorul luptei scose și numele celălalt:

— Leonardo pentru Nicoloi! dize el.

Un bărbat lat în spete, cu înfățișarea cam sêlbatică, apăr pe colacul podului.

— Nu este Leonardo! strigară 20 de voci.

— Nu! nu! răspunseră o sută altele.

— Este sergentul Bartolomeo! diseră alte voci.

Strigăte amenințătoare în potruva sergentului încep să s'auză în mulțime. Falsul Leonardo se uita cu dispreț împrejur. Unul dintre judecătorii luptei creșu de cuviință să s'amestice. După ce reclamă o tăcere pe care cu greu o dobîndi, întrebă pe acela în potruva căruia strigau toți:

— Nu ești tu Leonardo? (Va urma.)

ce privește declamațiunile, de asemenea se pôte constata un spor de 9 piese față de anul trecut.

b) Relativ la afacerile administrative ne mărginim a releva mai înteu: Tipărirea catalogului cărților aflătoare în biblioteca societății. Această afacere s'a fost tot trăganată mai mult ani de-a-rëndul mai ales din cauză, că abia în anul de față a fost posibilă o arangiere deplină corectă a cărților. Tipărirea acestui catalog răspunde unei trebuințe adencu simțite.

O ată afacere administrativă de importanță au fost deprinderile practice în viața constituțională a bisericii noastre. Spre acest scop societatea s'a prefăcut în sinodul parochial, alegându un comitet cu însărcinarea de a prezenta un rațiociniu bisericesc în regulă și totodată a pregăti cele de lipsă pentru alegerea de paroch. Rațiociniul s'a luat apoi în discuțiune amăruntă, er alegerea de preot s'a efectuat în tocmai conformu prescripțiilor în vigore, desbătându-se pe larg asupra procederei de urmat și ilustrându cestiunea prin exemple practice.

Rămâne să adagem, că în săptămânile din urmă societatea și-a asigurat pe timp de 6 ani atât cărțile cât și mobilierul și archiva sa în contra focului.

Comitetul societății și-a început activitatea cu ședința d-to 27 Septembrie 1886, alegându și de notar și raportor pe membrul Ios. Blaga.

Comitetul a ținut în decursul anului 35 ședințe și anume 28 ordinare și 7 extraordinare.

Ca organu executiv al societății, comitetul a priveghiat mersul afacerilor îngrijindu de executarea concluserilor aduse de societate și întreprindendu toți pașii necesari întru promovarea intereselor societății. Lucrarea de căpeteniă a fost cenzurarea și dările de sémă asupra elaboratelor lor încurse, cum și procurarea de cărți, ținerea bibliotecii în ordine etc.

La începutul anului biblioteca consta din 1411 opuri în 1523 volume și 281 fascicule. În decursul anului biblioteca s'a sporit cu 87 opuri în 90 volume și 4 fascicule. Biblioteca numără astăzi 1498 opuri în 1613 volume și 285 fascicule, la care sumă adăugându cărțile aparținătoare bibliotecii patristice și anume 45 autori (S. Părinți) în 59 volume și 38 fascicule, resultă suma de 1543 opuri în 1672 volume și 324 fascicule.

Înmulțirea bibliotecii a rezultat parte din donațiuni, parte din procurări făcute pe spesele societății cum și prin compactarea unor diare și foi periodice.

Între marinimosii donatori se numără: Academia română; Academia din Cernăuți; Societatea „România jună”; Reuniunea rom. de cântări în Sibiu; Direcțiunea gmn. din Beiuș și următorii P. T. domni: Nicolau Popea, archimandrit și vicar; Zacharia Boiu, asesor const.; Ion Popescu, profesor de teologie; Simeon Popescu, protopresbiter; D. Făgărășan și Moldovan, profesori gmn.; S. Moldovan, profesor gmn.; Dr. I. Crișan, profesor de teologie și N. Putnoky, profesor gmn.; Const. Dimian, paroch în Breșu; G. Moian, învețător și Iuliu Pitic, ped. a. I. Aici este locul să adagem, că În. Ministeru de culte și instrucțiune din București a binevoit a dona societății opul atât de prețios: Biserica episcopală a mănăstirei „Curtea de Argeș”.

Suma cărților primite prin donațiuni e 27 opuri în 27 volume și 4 fascicule.

Prin compactarea unor diare și foi periodice biblioteca s'a sporit cu 12 opuri în 12 volume.

Față de anul trecut școl. biblioteca arată un spor de 34 opuri în 35 volume.

În cursul anului școl. de față societatea a primit grătuit următoarele diare și foi periodice: 1. Avocatul popular, 2. Amicul Familiei, 3. Biserica Ortodoxă Română, 4. Biserica și șola, 5. Bălaurul, 6. Candela, 7. Convorbiri pedagogice, 8. Deșteptarea, 9. Economia Națională, 10. Foia bisericescă, 11. Foia scolastică, 12. Foia diecesană, 13. Familia, 14. Gazeta Transilvaniei, 15. Gazeta Sătenului, 16. Lumina pentru toți, 17. Luminatorul, 18. Romänische Revue, 19. Pedagogul Român, 20. Telegraful Român, 21. Transilvania, 22. Tribuna, 23. Sieb. Deut. Tageblatt. Abona din averea societății au fost: 1. Convorbiri literare și 2) Șola și Familia.

De presentu biblioteca reprezintă o valoare de 2994 fl. 33 cr. cu 260 fl. 18 cr. mai mult ca în anul trecut, excepționându valoarea catalogului cărților bibliotecii. Acest catalog tipărit în 600 esemplare reprezintă o valoare de 96 fl. 45 cr.

Averea societății în bani gata este de 565 fl. 54 cr. Subtrăgându spesele din anul acesta în sumă de 663 fl. 30 cr. din venitele în sumă de 279 fl. 13 cr. resultă cu finea anului un deficit de 84 fl. 17 cr., care s'a acoperit din economiile anilor precedenți. Acest deficit este motivat prin cumpărarea mai multor cărți a căror trebuință era adencu simțită și cu deosebire prin tipărirea catalogului cărților bibliotecii, amintit mai sus, der prin vinderea acestuia spesele se vor restitui succesive cu prisos.

Archiva s'a sporit în decursul acestui an cu 108 piese.

Colecțiunea numismatică consta cu finea anului școl. 1885/6 din 86 bucăți. În decursul acestui an a crescut prin donațiuni cu 28 bucăți. Cu finea acestui an școl. deci colecțiunea numismatică constă din 114 bucăți.

În anul acesta ca și în cei precedenți, societatea a avut la dispoziție două odăi din localitățile seminarele. În una din aceste odăi au fost așezate dulapurile bibliotecii; ér cealaltă a servit ca sală de lectură.

Mobilierul s'a sporit cu un dulap pentru archivă. Mobilierul întreg reprezintă o valoare de 286 fl. 12 cr., ér rechisitele de 126 fl. 53 cr.

Între avere a societății computată în bani reprezintă o valoare de 3985 fl. 69 cr.

Până a nu termina această scurtă dare de sémă, fiă-ne permis a exprime în numele societății cele mai căldurose mulțamiri Onoratelor Redacțiuni dela foile a-

mintite, cum și numeroșilor donatori și spriginitori ai societății noastre.

Sibiu, 24 Iunie st. v. 1887.

Emilianu Popescu,
președ. comitetului.

Iosif Blaga,
not. și raportorul comit.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

CONSTANTINOPOLU, 18 Iulie. — Sir Drumond Wolf, trimisul engles, care a încheiat cu Turcia convenția egiptenă, a plecat de aci fără să se fi ratificat convențiunea și fără să fi fost el însuși primit în audiență de plecare. Audiența era destinată pe Vinerea trecută, der nu s'a ținut. Ambasadorul german a sfătuit pe Sultan să ratifice convenția, der Sultanul a declarat, că convenția în forma actuală ar face sânge réu în lumea musulmană.

NEAPOLE, 18 Iulie. — În urma spargerei țavei principale a apeductului, orașul stă de două zile fără apă. S'au întemplat din această cauză escese, care au fost supimate cu puterea armelor.

INNSBRUCK, 18 Iulie. — Impăratul german sosesce aci după amez aflându-se în călătoria spre Gastein. Măne își continuă călătoria.

DIVERSE.

Isvoru nou de petrolu. — Aprôpe de Pehlenicza în cercul Csakathurn din comitatul Zala s'a descoperit un isvoru de pécură. Un consorțiu din Viena a și cerut guvernului unguresc dreptul d'a exploata acest isvoru de petrolu.

Incendiu mare. — Orașul rusesc Witebsk a devenit mare parte o pradă a flăcărilor. Au ars 413 case între cari o bancă, poliția și 6 școle. Mulți oameni au ars. 7,000 sunt fără asil.

Jidovii condamnat. — În Seraievo, capitala Bosniei, s'a judecat procesul unui furnisor militar jidanu, Baruch, care a înșelat statul cu mai multe milioane de fl. — Principalul culpabil a fost condamnat la 5 ani închisore grea.

Bandă de tâlhari, cari bântuiau în plasa Filipesc, jud. Prahova, s'a prins de către primarul comunei, Margineni-Monastiri, Andrei Rădulescu. Ei sunt, cum spune „Democratul”, nisce țigani căldărari unguresci poposiți cu corturi în spatele comunei Vlădeni. S'au găsit suterane în pădurea Băleni cu felurite obiecte de valoare. Doi dintr'ensii nu s'au putut prinde.

Cutremuru de pământ. — În Vinga s'a simțit în 10 Iulie n. un cutremuru de pământ forte violentu cu direcțiunea dela nordu spre sudu. Mișcarea a fost însoțită de o detunatură înăbușită și a durat mai multe secunde. S'au derimat câteva ziduri de case și coșuri (urlie) și turnul bisericii catolice s'a crăpat în două locuri. Au mai fost dăunate edificiul școlar, al judecătoriei de cerc și al ospătăriei celei mari.

Pe rugu. — Din plăcutul oraș Nagy-Maros se povestesc despre un eveniment prea tragic, ce s'a întemplat acolo în noptea de Marți, 30 Iunie. O femeie tinără și frumoasă este eroina acestei tragedii lugubre. Iulia Niedermüller era fiica unui birtaș din Nagy-Maros; acum trei ani îi întorsese capul un flăcău. Ea deveni mumă. Spre a nu fi de batjocură în locul său natal, ea intră în serviciu în Budapesta, lăsându și copilul în îngrijirea mamei sale. Acum o lună și jumătate Iulia își pierdu servițiul și se întorse acasă la Nagy-Maros. Părinții ei sunt nisce țărani cinstiți, care acum împărtășesc sorțea tuturor locuitorilor din Nagy-Maros: Ei luptă cu miseria, de când floxera li-a pustiit viile, din care trăesc. Cu tôte astea părinții primiră bine pe fiica lor. Der Iulia nu se simți bine în casa părintescă, vedându că deusa și copilul său erau o greutate pentru casă. Pôte va mai fi auditu și vre-o vorbă grea dela mumă-sa, ș'apoi fata nu era bine vedută nici de femeile de etatea ei și tôte astea făcură pe nefericita fată să ia o hotărare teribilă. Își puse în cap să și ia viața sa și a copilului și alege un chip de morțe de o cruțime nespasă, nenorocirea luându i mințile. Într'o seră își luă copilul și plecă din casa părintescă. Ea se duse pe un delu, adună uscături, făcu un rug, turnă peste elu petrolu, adus într'o sticlă, și i puse focu. Când începură să se înalțe flăcările, ea luă copilul în brațe și sări în focu. Alaltieri dimineață fură găsite acolo două cadavre carbonisate. — Această întâmplare tragică a produs cea mai mare emoțiune în poporația din Nagy-Maros, precum și între familiile din Budapesta, ce au venit acolo în vilegiatură.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei” à 5 cr. se pot cumpăra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editor: Iacobu Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 15 Iuliu st. n. 1887.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Rentă de hârtie, Impozitul câștilor ferate, etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bonuri croato-slavone, Despăgubire p. dijma de vin, Imprumutul cu premiu, etc.

Cursul pieței Brașov
din 16 Iuliu st. n. 1887

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Bancnote românești, Argint românesc, Napoleon-d'ori, etc.

Advertisement for Iosif Blasko, hotelier, in Sz.-Szt.-György, s'a mutat în HOTELUL MARE.

Nr. 695—1887.

Concursu.

La școlile reuniunii foștilor grănițeri din regimentul I. rom. sunt de conferit pe calea concursului:

- 1. Postul de învățător dirigentu la școla din Cugieriu, comitatul Huniădorei, cu salariu anual de 350 fl. apoi cuartir și lemne de focu.
- 2. Postul de învățător dirigente la școla din Vestem, comitatul Sibiiului, cu salariu de 300 fl. diu fondul scolastic centralu, precum și cuartir și lemne de focu.
- 3. Postul de învățător secundaru la școla din Sina, comitatul Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondul scolastic centralu, cuartir și lemne după trebuință; în fine
- 4. Totu la Sina postul de învățător adjunctu cu 180 fl. din fondul centralu, apoi cuartir și lemne de focu.

Reflectanții la aceste posturi au să-și subșternă suplicele instruite cu diploma de calificațiune din studiile pedagogice și din limba maghiară, eventualu și alte documente celu multu până în 10 Augustu a. c. st. n. la:

Comitetulu administrativu alu fondului și școlilor foștilor grănițeri din regimentul I. rom. în Sibiu.

Sosirea și plecarea trenurilor și postelor în Brașov.

I. Plecarea trenurilor:

- 1. Dela Brașov la Peșta: Trenulu de persoane Nr. 307: 7 ore 20 minute sera. Trenulu mixtu Nr. 315: 4 ore 01 minută dimineața.
- 2. Dela Brașov la Buouresoi: Trenulu acceleratu Nr. 302: 5 ore 37 minute dimineața. Trenulu mixtu Nr. 318: 1 ora 55 minute după amezu.

II. Sosirea trenurilor:

- 1. Dela Peșta la Brașov: Trenulu de persoane Nr. 308: 9 ore 46 minute înainte de amezu. Trenulu mixtu Nr. 316: 9 ore 52 minute sera.
- 2. Dela Buouresoi la Brașov: Trenulu acceleratu Nr. 301: 10 ore 12 minute sera. Trenulu mixtu Nr. 317: 2 ore 32 minute după amezu.

A. Plecarea postelor:

- a) Dela Brașov la Rășnov-Zărnesc-Bran: 12 ore 30 min. după amezu.
- b) " " " Zizin: 4 ore după amezu.
- c) " " " in Săcuime (S. Georgi): 1 ora 30 minute noaptea.
- d) " " " la Făgăraș: 4 ore dimineața.
- e) " " " la Săcele: 4 ore dimineața.

B. Sosirea postelor:

- a) Dela Rășnov Zărnesc-Bran la Brașov: 10 ore înainte de amezu.
- b) " Zizin la Brașov: 9 ore a. m.
- c) Din Săcuime la Brașov: 6 ore sera.
- d) " Făgăraș la Brașov: 2 ore dimineața.
- e) " Săcele la Brașov: 6 ore 30 minute sera.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Iuliu st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Large table with 4 main columns: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapesta-Arad-Teiuș. Each column contains a list of stations and their respective train times for different services.

Nota: Orele de noaptea sunt cele dintre liniile gróse.